

A SZÁMVEVŐSZÉK MEGBÍZHATÓSÁGI NYILATKOZATA AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK – A FÜGGETLEN KÖNYVVIZSGÁLÓ JELENTÉSE

(2010/C 308/02)

I. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSz.) 287. cikkének rendelkezései alapján a Számvevőszék a következőket ellenőrizte:

- a) „az Európai Unió éves beszámolóját”, amely a 2009. december 31-én véget ért pénzügyi évre vonatkozó „összevont pénzügyi kimutatásokból”⁽¹⁾ és „a költségvetés végrehajtásáról szóló összevont jelentésekből”⁽²⁾ áll;
- b) azt, hogy a beszámoló alapjául szolgáló tranzakciók jogszerűek és szabályszerűek voltak-e.

A vezetés felelőssége

II. Az EUMSz. 310–325. cikkével és a költségvetési rendelettel összhangban a vezetés⁽³⁾ felel „az Európai Unió éves beszámolójának” elkészítéséért és valósághű bemutatásáért, valamint a beszámoló alapjául szolgáló tranzakciók jogszerűségéért és szabályszerűségéért:

- a) A vezetésnek „az Európai Unió éves beszámolójára” vonatkozó felelőssége magában foglalja az akár csalásból, akár hibából eredő, lényegi hibáktól mentes pénzügyi kimutatások elkészítése és valós bemutatása szempontjából releváns belsőkontroll-mechanizmusok kialakítását, bevezetését, fenntartását; a Bizottság számvitelért felelős tisztviselője által elfogadott számviteli szabályok⁽⁴⁾ alapján megfelelő számviteli politika kiválasztását és alkalmazását; valamint az adott körülmények között ésszerű számviteli becslések elkészítését. A költségvetési rendelet 129. cikkének értelmében az „Európai Unió végleges éves beszámolóját” a Bizottság hagyja jóvá, miután a Bizottság számvitelért felelős tisztviselője a többi intézmény⁽⁵⁾ és szerv⁽⁶⁾ által benyújtott információ alapján konszolidálta azt, és miután a konszolidált beszámolóhoz csatolt kísérő feljegyzésében nyilatkozott többek között arról, hogy ésszerű bizonyosságra tett szert arra nézve, hogy ez a beszámoló az Európai Unió pénzügyi helyzetéről minden lényegi szempontból megbízható és valós képet ad.
- b) Az, hogy a vezetés milyen módon látja el az alapul szolgáló tranzakciók jogszerűségére és szabályszerűségére vonatkozó felelősségét, attól függ, hogy milyen költségvetés-végrehajtási módról van szó. Közvetlen centralizált irányítás esetén a végrehajtási feladatokat a bizottsági részlegek végzik el. Megosztott irányításnál a végrehajtási feladatokat a tagállamokra, decentralizált irányítás esetén harmadik országokra, közvetett centralizált irányítás esetén pedig egyéb szervekre ruházzák. Közös irányítás esetén a végrehajtási feladatokat a Bizottság és a nemzetközi szervezetek megosztva végzik (a költségvetési rendelet 53–57. cikke). A végrehajtási feladatokat a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás követelményeinek megfelelően kell elvégezni, eredményes és hatékony belsőkontroll-mechanizmusok tervezésével, működtetésével és fenntartásával, beleértve a szabálytalanságok és a csalás megelőzése érdekében folytatott megfelelő felügyelet gyakorlását és az ezek megelőzésére tett megfelelő intézkedéseket, valamint szükség esetén a tévesen kifizetett vagy felhasznált pénzeszközök visszatérítését célzó bírósági eljárásokat. Az alkalmazott végrehajtási módtól függetlenül az Európai Unió beszámolójának alapjául szolgáló tranzakciók jogszerűségéért és szabályszerűségéért a végső felelősséget a Bizottság viseli (az EUMSz. 317. cikke).

(1) Az „összevont pénzügyi kimutatások” a következőkből állnak: a mérleg, az eredménykimutatás, a cash flow-kimutatás, a nettó eszközökben bekövetkezett változásokat feltüntető kimutatás, valamint a számviteli politika meghatározó alapelveinek összefoglalása és egyéb magyarázatok (beleértve a szegmensenkénti jelentéseket).

(2) A „költségvetés végrehajtásáról szóló összevont jelentések” a következőkből állnak: a költségvetés végrehajtásáról szóló összevont jelentések, a költségvetési alapelvek összefoglalása és egyéb magyarázó jegyzetek.

(3) Az európai intézmények és szervek szintjén vezetés alatt a következők értendők: az intézmények tagjai, az ügynökségek igazgatói, a felhatalmazás által vagy továbbadott felhatalmazás által engedélyezésre jogosult tisztviselők, a számvitelért felelős tisztviselők, valamint a pénzügyi, ellenőrzési és kontrollrészlegek vezetősége. A tagállamok, illetve a kedvezményezett államok szintjén vezetésnek tekintendők az engedélyezésre jogosult tisztviselők, a számvitelért felelős tisztviselők, valamint a kifizető hatóságoknak, az igazoló szervezeteknek és a végrehajtó ügynökségeknek a vezetősége.

(4) A Bizottság számvitelért felelős tisztviselője által elfogadott számviteli szabályok a Könyvvizsgálók Nemzetközi Szövetsége (IFAC) által kibocsátott Nemzetközi Költségvetési Számviteli Standardokra (IPSAS), illetve ezek hiányában a Nemzetközi Számviteli Standardokra (IAS)/Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokra (IFRS) támaszkodnak, amelyeket a Nemzetközi Számviteli Standard Testület (IASB) bocsátott ki. A költségvetési rendeletnek megfelelően a 2009-es pénzügyi évre vonatkozó „összevont pénzügyi kimutatások” (a 2005-ös pénzügyi év óta) a Bizottság számvitelért felelős tisztviselője által elfogadott ezen számviteli szabályok alapján készültek, amelyek az eredményszemléletű számvitel elveit a sajátos uniós környezethez igazítják, míg „a költségvetés végrehajtásáról szóló összevont jelentések” továbbra is elsősorban a készpénzmozgásokon alapulnak.

(5) Mielőtt az intézmények elfogadják éves beszámolójukat, a számvitelért felelős tisztviselőjük záradékkal látja el azt, tanúsítva, hogy ésszerű bizonyosságra tett szert arra nézve, hogy az híven tükrözi az intézmény pénzügyi helyzetét (a költségvetési rendelet 61. cikke).

(6) Az egyes szervek éves beszámolóit azok igazgatói készítik el és küldik meg – az érintett igazgatótanács véleményével együtt – a Bizottság számvitelért felelős tisztviselőjének. Az egyes szervek számvitelért felelős tisztviselői ellenjegyzéssel is ellátják a beszámolót, tanúsítva, hogy ésszerű bizonyosságra tettek szert arra nézve, hogy az megbízható és valós képet ad az érintett szerv pénzügyi helyzetéről (a költségvetési rendelet 61. cikke).

Az ellenőrök felelőssége

III. A Számvevőszék feladata, hogy az ellenőrzései alapján megbízhatósági nyilatkozatot nyújtson be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a beszámoló megbízhatóságára, valamint a tranzakciók szabályszerűségére vonatkozóan. A Számvevőszék az IFAC nemzetközi ellenőrzési standardjaival és etikai kódexével, valamint a legfőbb ellenőrzési intézmények nemzetközi standardjaival (INTOSAI) összhangban végezte ellenőrzését, amennyire azok az európai közösségi környezetben alkalmazhatók. Ezen standardok értelmében a Számvevőszéknek úgy kell megterveznie és végrehajtania az ellenőrzést, hogy ésszerű bizonyosságot nyerhessen arra nézve, hogy „az Európai Unió éves beszámolója” mentes a lényeges hibáktól, valamint hogy a beszámoló alapjául szolgáló tranzakciók jogszerűek és szabályszerűek.

IV. Az ellenőrzés olyan eljárások elvégzését jelenti, amelyek révén ellenőrzési bizonyíték nyerhető az összevont beszámolóban szereplő összegekről és információkról, valamint a beszámoló alapjául szolgáló tranzakciók jogszerűségéről és szabályszerűségéről. Az ellenőr megítélésén múlik, hogy milyen eljárásokat alkalmaz; ide tartozik például annak értékelése, hogy mekkora a lényeges hibák kockázata az összevont beszámolóban, illetve hogy fennáll-e az alapul szolgáló tranzakciók – akár csalás, akár hiba okozta – lényeges szabályszerűtlensége az Európai Unió jogi keretei által meghatározott követelményekhez képest. Kockázateértékelése során az ellenőr tekintetbe veszi az összevont beszámoló elkészítése és valóságú volta szempontjából releváns belsőkontroll-mechanizmusokat, valamint az alapul szolgáló tranzakciók jogszerűségét és szabályszerűségét biztosítani hivatott felügyeleti és kontrollrendszereket, azért, hogy a körülményeknek megfelelő ellenőrzési eljárásokat tervezzen meg. Az ellenőrzés értékeli továbbá, hogy az alkalmazott számviteli alapelvek megfelelőek és a számviteli becslések ésszerűek-e, valamint kiterjed az összevont beszámoló és az éves tevékenységi jelentések általános bemutatásának értékelésére is.

V. A „Bevételek” tekintetében a hozzáadottértékadó- (héta-) és bruttó nemzeti jövedelem (GNI-) alapú saját források számvevőszéki ellenőrzésének kiinduló pontja az, hogy a Bizottság fogadja a tagállamok által elkészített makrogazdasági összesítő adatokat. Ezt követően a Számvevőszék megvizsgálja, hogy a Bizottság milyen rendszereket alkalmaz az adatok feldolgozására az adatoknak a végleges beszámolóba való bekerüléséig, illetve a tagállami hozzájárulások beérkezéséig. A hagyományos saját források esetében a Számvevőszék a vámhatóságok számláit vizsgálja és elemzi a vámfelügyeletnél a vámkötelezettségek befolyását egészen addig, amíg az összegek a végleges beszámolóban meg nem jelennek, és a Bizottság azokat meg nem kapja.

VI. A Számvevőszék meggyőződése, hogy a rendelkezésére álló ellenőrzési bizonyítékok elégséges és megfelelő alapot nyújtanak a megbízhatósági nyilatkozat megadásához.

Vélemény a beszámoló megbízhatóságáról

VII. A Számvevőszék véleménye szerint „az Európai Unió éves beszámolója” minden lényegi szempontból híven tükrözi ⁽¹⁾ az Unió 2009. december 31-i pénzügyi helyzetét, illetve az akkor véget ért évben lezajlott műveletei és pénzáramlásai eredményét, a költségvetési rendelet előírásaival és a Bizottság számvitelért felelős tisztviselője által elfogadott számviteli szabályokkal összhangban.

VIII. A VII. pontban kifejtett véleményének fenntartásával a Számvevőszék megjegyzi, hogy egyes bizottsági főigazgatóságokon a számviteli rendszerek hiányosságai továbbra is kezelésre szorulnak (különösen az előfinanszírozások könyvelése és a kapcsolódó időbeli elhatárolások, illetve a számlák/költségigénylések könyvelése tekintetében).

⁽¹⁾ A 700-as nemzetközi könyvvizsgálati standard szerint („A pénzügyi kimutatásokra vonatkozó vélemény kialakítása és jelentéskészítés”, 700. ISA-standard, 35. bekezdés) a „minden lényeges szempontból valóban mutatják be”, illetve a „megbízható és valós képet adnak” kifejezések egyenértékűek.

Vélemény a beszámoló alapjául szolgáló tranzakciók jogszerűségéről és szabályszerűségéről

IX. A Számvevőszék véleménye szerint a „Bevételek”, az egyes szakpolitika-csoportok kötelezettségvállalásai, valamint a „Gazdasági és pénzügyek”, továbbá az „Igazgatási és egyéb kiadások” szakpolitika-csoport 2009. december 31-én véget ért évről szóló beszámolójának alapját képező kifizetései minden lényeges vonatkozásban jogszerűek és szabályszerűek.

X. A Számvevőszék véleménye szerint a „Mezőgazdaság és természeti erőforrások”, a „Kohézió, a Kutatás, energia és közlekedés”, a „Külső támogatás, fejlesztés és bővítés” és az „Oktatás és állampolgárság” szakpolitikai csoportok 2009. december 31-én véget ért évről szóló beszámolójának alapját képező kifizetéseket lényeges hibaszint jellemzi. A felügyeleti és kontrollrendszerek csak részben eredményesek abban a tekintetben, hogy megelőzik, illetve kiszűrik és javítják-e a túligényelt vagy nem támogatható kiadások megtérítését.

2010. szeptember 9.

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

elnök

Európai Számvevőszék

12, rue Alcide De Gasperi, 1615 Luxembourg
